

**QO'QON TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

150700, Qo'qon shahar, I. Buxoriy
ko'chasi, 37

Tel: (+99873) 543-48-15, Fax: (+99873) 543-48-15
i.quqon@sud.uz

**KOKAND INTER-
DISTRICT
ECONOMIC COURT**

150700, Kokand, I. Bukhari street, 37

e-mail:

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

2021йил 25 август

Қўқон шаҳар

4-1502-2103/1206-сонли иш

Қўқон туманлараро иқтисодий суди судьяси Ф.Аманов раислигида, судья ёрдамчиси Д.Маматкуловнинг котиблигида, Учкўприк туман Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг даъвогар-“Турвоқ замини” фермер хўжалигининг манфаатини кўзлаб, жавобгар-“REAL-TRANSLOGISTIC” унитар корхонаси ҳисобидан жами 37 800 000 сўм ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича ишни даъвогар вакил-Й.Маматкулов (ишончнома асосида), фермер хўжалик раҳбари Д.Низомованинг иштирокида ўз биносида, очиқ суд мажлисида кўриб, қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И:

Учкўприк тумани фермер, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгалари кенгаши (бундан буён матнда “Кенгаш” деб юритилади) даъвогар «ТУРВОҚ ЗАМИНИ» фермер хўжалиги манфаатида судга даъво ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар «REAL TRANS LOGISTIC» унитар корхонасидан 30 000 000 сўм асосий қарз, 7 800 000 сўм пеня ундиришни сўраган.

Суд мажлисида аризачи вакили даъвони тўлиқ қўллаб-қувватлаб қаноатлантиришни сўради.

Фермер хўжалиги раҳбари суд мажлисида жавобгар контрактация шартномаси мажбуриятларини бажармасдан етказиб берилган пахта хом-ашёси ҳақини белгиланган муддатларда тўламаганлигини, ҳозирга қадар қарздорлик бартараф этилмаганлигини, бунинг натижасида фермер хўжалиги зарар кўраётганлигини билдириб, даъво талабларини қаноатлантиришни сўради.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг (кейинги ўринларда ИПК) 127-моддасига асосан жавобгар суд мажлиси жойи ва вақти тўғрисида белгиланган

тартибда хабардор этилган бўлса-да, ундан вакил суд мажлисига келмади.

ИПКнинг 170-моддасига кўра, иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкин.

Бундай ҳолда, суд ИПКнинг 128, 170-моддаларига асосан ишни жавобгарнинг иштирокисиз кўриб чиқиши мумкин деб ҳисоблайди.

Суд иш материалларини ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра, даъвони қисман қаноатлантиришни лозим деб топди.

Иш материалларига қараганда, даъвогар фермер хўжалиги ва жавобгар унитар корхонаси ўртасида 2020 йил 28 сентябрь куни пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича 8-сонли контрактация шартномаси тузилган, унга кўра даъвогар жавобгарга пахта хом ашёсини етказиб бериши, жавобгар эса етказиб берилган маҳсулот учун шартномада белгиланган тартиб ва миқдорда тўловларни амалга ошириши белгиланган.

Мазкур шартномага асосан даъвогар томонидан жавобгарга пахта хом ашёси етказиб берилган бўлиб, жавобгар томонидан етказиб берилган пахта хом-ашёси учун тўловлар тўлиқ амалга оширилмаган.

Контрактация шартномасининг 2.7-бандида хўжаликка етказиб берган маҳсулот қийматининг 100 фоизи ҳисобидан терим учун юборилган пуллар ва бошқа харажатлар чегирилганидан қолган қисми 2020 йил 31 декабрга қадар тўлаб берилиши белгиланган.

Учкўприк тумани фермер, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгалари кенгаши даъвогар «ТУРВОҚ ЗАМИНИ» фермер хўжалиги манфаатида судга мурожаат этиб, етказиб берилган пахта хом ашёси учун жавобгар «REAL TRANS LOGISTIC» унитар корхонасидан 30 000 000 сўм асосий қарз, 7 800 000 сўм пеня ундиришни сўраган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (кейинги ўринларда ФК деб юритилади) нинг 356-моддаси 1-қисмида “Шартномани бажарганлик учун тарафларнинг келишуви билан белгиланган баҳода ҳақ тўланади.” деб кўрсатилган.

ФКнинг 418-моддаси 1-қисмига кўра сотиб олувчи товар ҳақини ушбу Кодекснинг 356-моддасига мувофиқ белгиланадиган баҳода тўлаши, шунингдек қонун ҳужжатлари, олди-сотди шартномаси ёки одатда қўйиладиган талабларга мувофиқ тўловни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳаракатларни ўз ҳисобидан бажариши лозимлиги белгиланган.

ФКнинг 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

ФКнинг 333-моддасига кўра, қарздор айби бўлган тақдирда, мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонун ҳужжатларида ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради.

Тарафлар ўртасида тузилган шартнома бўйича вужудга келган

30 000 000 сўм асосий қарздорлик иш ҳужжатлари билан ўз тасдиғини топади.

Шу сабабли даъво талабининг жавобгардан асосий қарздорликни ундириш қисмини муҳокама қилиб, асосий қарздорликни асосли деб топиб тўлиқ қаноатлантиришни лозим деб топади.

Бундан ташқари, даъвогар жавобгардан шартномага асосан

7 800 000 сўм миқдорида пеня ундиришни сўраган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг 5.4-бандига биноан етказиб берилган маҳсулот учун ўз вақтида ҳақ тўланмаганида харидор етказиб берувчига муддати кечиктирилган ҳар бир кун учун кечиктирилган тўлов суммасининг 0,4 % миқдорида пеня тўлаши, бироқ тўлов муддати ўтказиб юборилган сумманинг 50 % кўп бўлмаган миқдорда пеня тўлаши белгиланган.

Бу ҳолатда суд, жавабгар томонидан ўз мажбуриятини бажармаганлиги сабабли пеняни ҳам тўлиқ қаноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари фаолиятини янада ривожлантириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги 3318-сонли Қарорига асосан Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашлари фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари манфаатларини кўзлаб судга давлат божи тўламасдан даъво аризалари киритиш ҳуқуқи берилган.

Қайд этилганларга кўра, суд даъво талабини қаноатлантириб, даъвогар фойдасига жавобгардан 30 000 000 сўм асосий қарз, 7 800 000 сўм пеня ва 19600 сўм почта харажатини ундиришни, жавобгардан даъвонинг қаноатлантирилган қисмига мутаносиб равишда 756 000 сўм давлат божи ундиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан, суд ИПК 68, 118, 129,170,176-179-моддаларини қўллаб,

Қ А Р О Р Қ И Л Д И:

Даъво қаноатлантирилсин.

Даъвогар «ТУРВОҚ ЗАМИНИ» фермер хўжалиги
фойдасига жавобгар «REAL TRANS LOGISTIC» унитар
корхонаси ҳисобидан

30 000 000 сўм асосий қарз, 7 800 000 сўм пеня ва 19600 сўм
почта харажати жами 37 819 600 сўм ундирилсин.

Жавобгар «REAL TRANS LOGISTIC» унитар корхонасидан
республика бюджети ва суд ҳокимияти органларини
ривожлантириш жамғармасига
756 000 сўм давлат божи ундирилсин.

*Мазкур ҳал қилув қарори устидан бир ойлик муддат
ичида апелляция тартибида шикоят қилиш мумкин.*

Раислик этувчи:

Ф.Аманов

